

E. SKANDINAAVIA PURJESPORDI LIIDU "RAHVAPAAT"

Üldised määrused. Käesolevad määrused on täiendatud Skandinaavia Purjespordi Liidu poolt 20. oktoobril 1956. a. Stokholmis vastu võetud muudatustega.

Jaht peab olema ehitatud vastavalt käesolevatele määrustele ning siia juurde kuuluvaile joonistele (mõõdujoonis vt. lisa 11), millised on Skandinaavia Purjespordi Liidu poolt heaks kiidetud. Kere, peelte¹ ja taglase² detailide konstruktsioon ja materjal, mis pole näidatud määrustes ja joonistel, on meelevaldsed.

Üldandmed: suurim pikkus		7640 mm
veeliini pikkus		6000 mm
suurim laius plangutust mööda		2200 mm
vabaparda kõrgus		568 mm
süvis		1200 mm
veeväljasurve		2,15 m ³
raskuskiilu kaal:	min.	1000 kg
	max.	1050 kg
tegelik purjepind		24 m ²
mõõdetav purjepind		21,375 m ²

Määruste juurde kuuluvad järgmised joonised:

1. Teoreetiline joonis.
2. Konstruktsiooni joonis.
3. Purjestuse joonis.
4. Masti ja poomi joonis.
5. Kere konstruktsiooni joonis masti rajoonis.

Ehituse järelevalve ja klassifikatsioonidokument. Ehituse järelevalvet ja kere mõõtmist teostab rahvusliku organi poolt määratud mõõtja. Mõõtja esitab mõõtmisprotokollid rahvuslikule organile, milline annab välja mõõdukirja. Ehitamist ei või alustada enne, kui pole alla kirjutatud leping ehituse järelevalve teostamiseks ülalnimetatud mõõtjaga.

Jahi kerele, mis vastab ehitusmäärustele, paneb mõõtja registrinumbri (alalise). Numbri asukoht on kajuti eesmise komingsi³ tagumisel küljel. Kui jahi kere juures ei tehta mingeid muudatusi, ei kuulu ta hiljem enam mõõtmisele. Kui mõõtjal on kere kaju suhtes kahtlusi, peab ta seda kontrollima vastavate šabloonidega. Šabloonid valmistatakse vastavate kaarte kaju järgi. Taglas ja purjestus kontrollitakse üks kord kolme aasta jooksul.

Kuni 1. juulini 1943. a. kehtinud määruste järgi ehitatud jahtidel kuuluvad ainult purjed mõõtmisele ja kere märkimisele.

Materjal ja mõõtmed. Kõik alltoodud mõõtmed on millimeetrites ning minimaalsed. Ristlõigete mõõtmeid antakse kõikjal esimesena kõrgus. Mänd ja kuusk tähendab skandinaavia ehituspuitu.

Kiil. Tamm. Kõrgus 75 mm. Kiilvaltisi minimaalne laius 40 mm. Kiilul võib olla üks jätk pikkusega mitte alla 750 mm.

Malmist raskuskiil. Kaal: minimaalne – 1000 kg, maksimaalne – 1050 kg. Raskuskiilu aknad täidetakse puidu või betooniga.

Vöörtääv⁴. Tamm. Ristlõiked: kaarel nr. 12 – 135 X 110 mm, kaarel nr. 14 – 80 X 75 mm, deki kohal – 120 X 70 mm. Vöörtäävi ja kiilu ühenduse pikkus minimaalselt 1000 mm. Täävi jätku pikkus ei või olla alla 300 mm ja see peab asetsema veeliinist kõrgemal. Valtsi laius vähemalt 30 mm. Vöörtääv valmistatakse joonise järgi ning ta koosneb kahest osast, mis kumbki peavad olema ühest tükist.

Ahtertääv⁵. Tamm. Ristlõige deki kohal – 70 X 50 mm (kaasa arvatud 20 mm ahtri peegel⁶), kõrgus kiilu juures – 190 mm. Tagumise serva paksus 38 mm. Tammest ahtrikni⁷, õla pikkusega 700 mm, kinnitatakse kiilu külge. Valtsi⁸ laius vähemalt 50 mm. Ahtertääv peab olema valmistatud ühest tükist. Ahtertäävi tagumises servas ei või olla õnarust rooli eesmise serva jaoks.

Ahtri peegel. Tamm. Paksus 20 mm. Peegliraam⁹ on tammest, 70 X 20 mm. Plangutus¹⁰ kinnitatakse peegli ja peegliraami külge kruvidega. Ahtri peegel lastakse ahtertäävi sisse nii, et ahtertäävi puutumata ristlõige deki kohal oleks 50 X 50 mm. Ahtri peegli ja plangutuse vahele pannakse horisontaalkniid¹¹, mis lastakse dekkveegrite¹² sisse.

Rool. Tamm. Roolilehe¹³ eesserva paksus – 35 mm, paksus 20 mm kaugusel tagaservast – 15 mm. Rool nihutatakse ahtertäavile võimalikult lähemale ja kinnitatakse kolme hingega.

Floorid¹⁴. Tamm. Kaartel nr. 5 – 11: paksus – 48 mm, õla pikkus, mõõdetud diametraaltasapinnast¹⁵ horisontaalsuunas – 350 mm. Muude flooride paksus on 36 mm, õla pikkus (täavi keskel) kaartel nr. 12, 13 ja 14 on vastavalt 350, 300 ja 250 mm.

Plangutus. Mänd või lehis. Paksus 15 mm. Plangutusviis – klinker¹⁶. Plangutusevööde¹⁷ ühendamiseks võetakse alumisele vööle sisse faas, mille sügavus ei või ületada plangutuse poolt paksust. Ülemise vöö alumine serv võib ulatuda alumisest vööst maksimaalselt 7,5 mm eemale. Laudade laius peab olema selline, et see võimaldaks kere kuju välja töödelda. Plangutusevööde arv kaarel nr. 8 kummaski pardas on minimaalselt 16. Plangutusevööde laius peab olema ligikaudu võrdne. Plangutuse esimene laud kiilu kõrval peab olema ühest tükist ja mitte laiem kui 300 mm. Neetide ja kruvipeade jaoks tuleb teha väikesed koonilised siivendid. Korkide kasutamine pole lubatud.

Kaared. Saar või tamm. Painutatud kaarte ristlõige 23 X 28 mm. Kaarte vahe 250 mm. Kaared lastakse otstega kiilu ja täavi sisse. Kaarte nr. 10 ja 10½ kõrgus on kahekordne ja nad kinnitatakse plangutuse külge neetidega.

Dekkveeger. Mänd. Jahi keskel, kaarte nr. 6 - 12 rajoonis, on ristlõige 85 X 24 mm, mis otsade poole ühtlaselt väheneb kuni 65 X 24 mm.

Karlengsid¹⁸. Mänd või tamm. Ristlõige 38 X 36 mm.

Biimid¹⁹. Mänd. Ristlõige keskel 35 X 30 mm, otsades 30 X 30 mm. Poolbiimid²⁰: 30 X 24 mm. Mastibiimide²¹ ja kokpiti²² tagumise serva juures oleva biimi ristlõige keskel on 55 X 36 mm, otstes – 38 X 36 mm. Biimide vahe – maksimaalselt 250 mm. Biimid lõigatakse dekkveegri ja karlengsi sisse 20 mm sügavuselt. Biimide kumerus on 30 mm 1000 mm kohta.

Dekk. Kuusk või mänd. Paksus 14 mm. Peab olema kaetud riidega, mis kere külge kinnitatakse tammest või punasest puust pardavitsaga²³ mõõtmetega 28 X 13 mm.

Kajut ja kokpit. Komingsid on tammest, paksusega 16 mm, või 18 mm paksusest punasest puust. Kajutilagi²⁴ - kuusk või mänd, paksus 14 mm, kaetud riidega. Kajutibiimid²⁵ on saarest või tammest, ristlõikega 25 X 25 mm, biimide vahega mitte üle 250 mm. Kajuti pardavits on tammest või punasest puust. Kajuti ja kokpiti vahelise vaheseina paksus on 14 mm, materjal – tamm või punane puu. Kajuti kõrgus veeliinist: kaarel nr. 7½ – 1000 mm, kaarel nr. 10 – 900 mm. Poordide²⁶ poole kõrgus väheneb kuni komingsite kõrguseni. Deki laiust kokpiti tagumise otsa juures võib suurendada 60 mm võrra, kuid kaarel nr. 8 peab see sujuvalt üle minema joonisel antud mõõdule.

Kniid. Tammest vertikaalkniisid²⁷ pannakse mõlemasse pardasse kolm tükki, nendest kaks on mastibiimidel. Dekkveegrist allapoole ulatava õla pikkus on 150 mm. Biimide külge kinnituva õla ristlõige on 65 X 28 mm. Tammest horisontaalkniisid on mõlemas pardas mastibiimide juures kaks. Nende paksus on 25 mm, õla pikkus 200 mm.

Sisustus. Kajutis peab olema vähemalt kaks alatist koid²⁸, soovitatav terasvedrupõhjadega. Koide minimaalmõõtmed on 1800 X 550 mm. Samuti on kajutis nõutav alatine kapp või muu taoline sisustus. Sisustus peab kaaluma vähemalt 35 kg. Riilite paksus kajutis on 14 mm, riilutugede ristlõige – 35 X 24 mm. Kokpiti sisustus on meelevaldne.

Kinnitused. Dekkveeger plangutuse külge ja plangutusevööd omavahel – vaskneedid;

plangutus kaarte, aluse ja ahtri peegli külge – vaskneedid või messingkruvid;

muud kinnitused – tsingitud terasest.

Raskuskiilu poltide läbimõõt on 19 mm. Kiilu ja täavide ühenduse poldid ning flooride poldid keskosas on läbimõõduga 9,5 mm.

Vertikaalkniid kinnitatakse dekkveegri külge 4 mm läbimõõduga neetidega.

Flooriõlad, peegliraam peegli külge ja plangutus aluse ja peegli külge kinnitatakse 5,5 mm kruvidega.

Kaarte kinnitamiseks kiilu ja täavide külge ning plangutuse ja kaarte ühendamiseks on 5 mm kruvid.

Deki kinnitamiseks kereplangutuse, peegli ja peegliraami külge kasutatakse 4 mm kruvisid.

Plangutuse kinnitamiseks kaarte külge on ette nähtud 3,5 mm needid, plangutusevööde ühendamiseks – 3 mm needid.

Dekkveeger ühendatakse kaartega ümmarguste, 4,5 mm läbimõõduga või sama ristlõikega neljakandiliste neetidega.

Plangutuse igas lauas peab iga kaarepaari vahel olema kaks neeti.

Peeled ja taglas. Mast ja poom²⁹ valmistatakse kuusest, männist või oregoni männist, ilma seesmise õõnsuseta, seisev taglas³⁰ – tsingitud või roostevabaterasest vaierist, jooksev taglas³¹ – painduvast tsingitud või roostevabaterasest vaierist³². Vantide³³ vaieri läbimõõt on 7 mm, katkemiskoormus – 2400 kg. Talrepid³⁴ – sepistatud, läbimõõduga 13 mm (½"). Kõik ülejäänud mõõtmed on antud joonisel (1951. a. detsember). 7 mm läbimõõduga lisavandid võib asetada ülemistest vantidest dekile parda juures, nagu on näidatud joonisel.

Purjed koosnevad grootpurjest³⁵ ja fokast³⁶ ja neid võib valmistada ainult maades, millised võtsid Skandinaavia Purjespordi Liidu "Rahvapaadi" oma klassifikatsiooni. Purjed õmmeldakse puuvillasest riidest, mitte alla 250 g/m². Kõik pärast 1952. a. 1. maid õmmeldud purjed peavad olema määrustega ettenähtud mõõtudes ning varustatud mõõtja stambiga.

Varustus on järgmine: aerud – 1 paar, tullid³⁷ – 1 paar (tullipesad peavad olema sandeki³⁸ või deki sees) (või nende asemel üks mõla³⁹), 25 m pikkune 2" jämedune köis, kaks kinnitusotsa ümbermõõduga 45 mm ja pikkusega 6 m, ankur (12 kg), üks pump, üks päästerõngas või taoline päästevahend.

Meeskond Skandinaavia omavahelistel võistlustel võib olla minimaalselt 2, maksimaalselt 3 inimest.

Muud juhendid. Ülaltoodud määrustest lubatakse ainult järgmisi kõrvalekaldumisi:

1. Masti võib asetada dekile. Sel juhul tehakse mast, selle kand tugipõskedega ja kniid kindla joonise järgi. Masti asukoht diametraaltasapinnas peab vastama joonisele.
2. Stepsi⁴⁰ konstruktsioon on meelevaldne. Pärtneri⁴¹ ava läbimõõt on max 120 mm.
3. Masti kallakut võib muuta. Pöörlevad mastid on keelatud.
4. Sootide⁴² kinnitamine ja sorimisviis on meelevaldsed.
5. Kajuti luugi ja uste konstruktsioon on meelevaldne.
6. Võõridekil on luuk lubatud.
7. Kajuti sisustust võib ettenähtuga võrreldes täiendada.
8. Jahi varustust võib kohustuslike normidega võrreldes suurendada.
9. Kajuti illuminaatorite konstruktsioon on meelevaldne.
10. Tamme võib asendada männiga, suurendades tamme jaoks ette nähtud ristlõike ühte mõõdet vähemalt 30% võrra. See käib kere kõigi detailide kohta, välja arvatud kaared, rool ja vertikaalkniid.
11. Lahtine ballast⁴³ on keelatud.
12. Patentrehv⁴⁴ pole lubatud.
13. Bakstaagid⁴⁵ on keelatud.
14. Kajuti pealisehituse tagumise osa biimide vahe võib olla suurem kui joonisel antud.
15. Rahvuslik organ või purjespordi ühing võib lubada oma sisemistel võistlustel kasutada spinnakrit⁴⁶. Spinnakri külgliikide⁴⁷ pikkus on maksimaalselt 7 m, minimaalselt 6,7 m. Spinnakri laius, mõõdetud kahe külgliikidel asuva punkti vahel, mis on purjepeast⁴⁸ võrdses kauguses, ei tohi kuskil ületada 4,2 m. Spinnakri laius kahe külgliikidel asuva punkti vahel, mis on purjepea ülemisest servast 3 m kaugusel, ei või olla alla 3,2 m. Spinnakri pea laius maksimaalselt 80 mm. Spinnakerpoomi⁴⁹ pikkus võib olla maksimaalselt 2 m ja see mõõdetakse masti keskkohalt piki spinnakerpoomi, mis asetseb horisontaalselt ning risti jahi diametraaltasapinnaga.
16. Foka peab karabiinritega⁵⁰ olema kinnitatud staagi⁵¹ külge. Fokapoomi⁵² pikkus ja selle kinnituspunkt – meelevaldsed.
17. Kajuti pealisehituse eessein tehakse vertikaalne.
18. Uus mast valmistatakse 1951. a. korrigeeritud masti ja taglase joonise järgi.

Juhendid purjede mõõtmiseks. Kõik mõõtmised võetakse teraslindi abil meetrites kuni sentimeetri täpsusega. Joonisel antud mõõtmised on maksimaalsed.

Purje laius mõõdetakse masti- ja ahtriliigi⁵³ keskkoha vahel ja see ei tohi ületada 2,25 m.

Neli purjeliistu⁵⁴ jaotavad grootpurje ahtriliigi ligikaudu võrdseteks osadeks. Purjeliistud ei või olla pikemad kui: ülemine ja alumine – 0,75 m, keskmised – 1,00 m. Purjepea ei või üheski suunas ületada 130 mm. Purje vallinurka⁵⁵ võib tugevdada või kasutada seal tugevamat purjeriidet, kuid mitte madalamal kui 100 mm kaugusel purjepea kõige madalamast punktist.

Foka juures võib kasutada mitte üle 3 purjeliistu nende pikkusega vastavalt 200, 300 ja 350 mm.

Peale nurgatükide⁵⁶, liistutaskute⁵⁷, märkide⁵⁸ ja numbrite⁵⁹ ei tohi purjedel olla mingisuguseid tugevdusi ei purjeriidest ega muust materjalist.

Jaht ei saa kuuluda klassi, kui grootpuri ulatub üle mõõdumärgi alumise serva või kui märk puudub. Mõõdumärgid pannakse enne mõõtja kohalekutsumist.

Mõõdumärkide puudumisel pole mõõtjal õigust mõõtmist teostada.

Mõõdumärkideks on 13 mm laiused mustad ribad, mis asetsevad järgmiselt:

- masti tagumisel küljel, ülemise servaga 1,00 m kõrgusel dekist;
- masti tagumisel küljel, alumise servaga 9,75 m kõrgusel dekist;
- masti eesmisel küljel, alumise servaga 6,50 m kõrgusel dekist;
- poomi pealmisel küljel, seesmise servaga 3,40 m kaugusel masti tagumisest küljest, mõõdetud mööda poomi pealmist pinda.

Eeskolmnurga⁶⁰ aluse pikkus, mõõdetud mööda dekki masti eesmisest küljest kuni punktini, kus staak lõikub dekiga, on 2,00 m.

Foka liikide pikkused on: 6,10 m, 5,50 m ja 2,55 m.

”RAHVAPAADI” MÕÕTMISE INSTRUKTSIOON

§ 1.

Mõõtjal pole õigust mõõta jahti:

1. Mille ta ise ehitas või mille ehitamisest ta osa võttis.
2. Mille omanik või kaasomanik ta on.
3. Millest ta võib mingil viisil olla huvitatud.

§ 2.

Pärast kere või purjede mõõtmist peab mõõtja saatma mõõtmisprotokolli rahvuslikule organile.

§ 3.

Mõõtjal peab ehituse käigus kogu aeg olema võimalus kere ja taglase kontrollimiseks ja ülevaatamiseks. Erikontroll tuleb teostada järgmistel juhtudel:

1. Kiil ja täävid on üles pandud, kerešabloonid valmis, kuid kohale asetamata. Kontrollitakse, et kiilu ja täävide kuju ja mõõtmed vastavad joonistel ja määrustes antuile. Šabloonid kontrollitakse vahetult jooniste järgi. Kaalumise toimub mõõtja või rahvusliku organi poolt määratud ja kinnitatud isiku juuresolekul.
2. Kereplangutus on lõpetatud, kaared ja biimid pandud, kuid ilma dekiplangutuseta. Kontrollitakse, et kere mõõtmed vastaksid konstruktsiooni joonisel ettenähtuile.
3. Kere ja peeled on valmis. Kontrollitakse peeltel ettenähtud mõõdumärke.

Jahi ehitaja on kohustatud informeerima mõõtjat õigeaegselt, et võimaldada kontrollimist.

Kontrollimisel peab mõõtja jälgima, et jahi mõõtmed ja kuju vastaksid määrustes ja joonistel antuile.

§ 4.

Mõõtmiseks tõmmatakse foka sirgeks ja mõõdetakse liikide pikkused liigi ja nurgakousside⁶¹ seesmiste servade vahel.

Mõõtja paneb oma stambi soodinurka nii, et pool, stambist oleks nurgatükil, pool aga purjel endal.

Sel viisil stambitud⁶² foka ei kuulu kordusmõõtmisele seni, kuni ta juures pole tehtud muudatusi.

Grootpuri mõõdetakse ja stambitakse analoogiliselt.

-
- 1 Peel - veetaseme mõõtelatt; purjekinnituspuu
  - 2 Taglas - laeva purjestik koos kinnitus- ja käsitemisvahenditega
  - 3 Komings –
  - 4 Vöörtääv –
  - 5 Ahtertääv –
  - 6 Ahtripeegel –
  - 7 Ahtriknii –
  - 8 Valts –
  - 9 Peegliraam –
  - 10 Plangutus –
  - 11 Horisontaalknii –
  - 12 Dekkveeger –
  - 13 Roolileht –
  - 14 Floor – laevakere talastiku põiktala
  - 15 Diametraaltasapind –
  - 16 Klinker –
  - 17 Plangutusvöö –
  - 18 Karlengs –
  - 19 Biim – risttala laevateki all
  - 20 Poolbiim –
  - 21 Mastibiim –
  - 22 Kokpit – pealt lahtine istumisruum jahil või mootorpaadil
  - 23 Pardavits –
  - 24 Kajutilagi –
  - 25 Kajutibiim –
  - 26 Poord –
  - 27 Vertikaalknii –
  - 28 Koi –
  - 29 Poom –
  - 30 Seisev taglas –
  - 31 Jooksev taglas –
  - 32 Vaier – peenikestest terastraatidest tross
  - 33 Vant – masti laeva külje poolt hoidev terastrass
  - 34 Talrep – taglase pingutamise seade
  - 35 Grootpuri –
  - 36 Foka –
  - 37 Tull – raud- või puupulk paadi pardas, mille vahele pannakse sõudmisel aerud
  - 38 Sandek – laevateki ja -parda ühenduskoht
  - 39 Mõla –
  - 40 Steps –
  - 41 Pärtners –
  - 42 Soot –
  - 43 Ballast –
  - 44 Patentrehv –
  - 45 Bakstaak –
  - 46 Spinnaker – kergest purjeriidest kolmnurkne puri, tõmmatakse jahtlaevadel üles pärituule puhul
  - 47 Külgliik –
  - 48 Purjepea –
  - 49 Spinnakerpoom –
  - 50 Karabiiner –
  - 51 Staak –
  - 52 Fokapoom –
  - 53 Ahtriliik –
  - 54 Purjeliist –
  - 55 Vallinurk –
  - 56 Purje nurgatükk –
  - 57 Purje liistutasku –
  - 58 Purje märk –
  - 59 Purje numbrid –
  - 60 Eeskolmnurk –
  - 61 Nurgakouss –
  - 62 Stampima –